Torstai 4. huhtikuuta 2019

P8_TA(2019)0357

Lausunnon pyytäminen unionin tuomioistuimesta EU:n liittymisestä yleissopimukseen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma 4. huhtikuuta 2019 Euroopan unionin tuomioistuimen lausunnon pyytämisestä siitä, ovatko ehdotukset Euroopan unionin liittymisestä Euroopan neuvoston yleissopimukseen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta sopusoinnussa perussopimusten kanssa, sekä liittymiseen sovellettavasta menettelystä (2019/2678(RSP))

(2021/C 116/02)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon komission ehdotuksen neuvoston päätökseksi naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin osalta (COM(2016)0109),

— ottaa huomioon naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen, joka avattiin allekirjoitettavaksi 11. toukokuuta 2011 Istanbulissa Turkissa, jäljempänä ”Istanbulin yleissopimus”,

— ottaa huomioon 11. toukokuuta 2017 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2017/865 ([1]) naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden osalta,

— ottaa huomioon 11. toukokuuta 2017 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2017/866 ([2]) naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta,

— ottaa huomioon 12. syyskuuta 2017 antamansa päätöslauselman ([3]) ehdotuksesta neuvoston päätökseksi naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin osalta,

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 11 kohdan,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 108 artiklan 6 kohdan,

A. toteaa, että Istanbulin yleissopimus perustuu kokonaisvaltaiseen, kattavaan ja koordinoituun lähestymistapaan, jossa uhrin oikeudet asetetaan keskiöön, sillä siinä käsitellään laajasta näkökulmasta naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan ja sukupuoleen perustuvan väkivallan ongelmia perheväkivalta mukaan luettuna ja määrätään sellaisista toimenpiteistä kuin väkivallan ennaltaehkäisy, syrjinnän torjunta, rikosoikeudelliset toimenpiteet rankaisematta jättämisen torjumiseksi, uhrien suojelu ja tukeminen, lasten suojelu, naispuolisten turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten suojelu ja parempi tiedonkeruu sekä tiedotuskampanjat ja -ohjelmat, joihin kuuluu yhteistyö kansallisten ihmisoikeus- ja tasa-arvoelinten, kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisjärjestöjen kanssa;

B. toteaa, että 12. syyskuuta 2017 antamassaan päätöslauselmassa parlamentti vaati EU:n laaja-alaista liittymistä Istanbulin yleissopimukseen ilman rajoituksia; katsoo, että naisiin kohdistuva väkivalta on este naisten ja miesten tasa-arvolle, joka on yksi EU:n perusarvoista ja -tavoitteista, kuten vahvistetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 ja 3 artiklassa, ja että EU:lla on yleinen toimivalta suojella perusoikeuksia;

([1]) EUVL L 131, 20.5.2017, s. 11.
([2]) EUVL L 131, 20.5.2017, s. 13.
([3]) EUVL C 337, 20.9.2018, s. 167.

Torstai 4. huhtikuuta 2019

C. ottaa huomioon, että Istanbulin yleissopimus allekirjoitettiin 13. kesäkuuta 2017 Euroopan unionin puolesta kahden 11. toukokuuta 2017 hyväksytyn neuvoston päätöksen perusteella, joista toinen koskee turvapaikanhakua ja palauttamiskieltoa ja perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 78 artiklan 2 kohtaan yhdessä sen 218 artiklan 5 kohdan kanssa ja toinen rikosasioissa tehtävää oikeudellista yhteistyötä ja perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 82 artiklan 2 kohtaan ja 83 artiklan 1 kohtaan yhdessä sen 218 artiklan 5 kohdan kanssa;

D. toteaa, että tähän menettelyyn osallistuvat kaksi valiokuntaa toivat esiin oikeudellisia huolenaiheita, jotka liittyvät siihen, että on katsottu tarpeelliseksi asian jakaminen kahteen päätökseen, sekä neuvoston valitsemaan oikeusperustaan; toteaa, että parlamentin oikeudellista yksikköä pyydettiin antamaan lausunto näistä erityiskysymyksistä;

E. ottaa huomioon, että parlamentin työjärjestyksen 108 artiklan 6 kohdassa pyritään sisällyttämään työjärjestykseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 11 kohdan määräykset;

F. toteaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 11 kohdassa määrätään unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön pohjalta, että unionin tuomioistuin voi päättää sekä sopimuksen yhteensopivuudesta perussopimusten kanssa että unionin sopimuksen tekemiseen liittyvästä toimivallasta ja menettelystä;

1. pitää oikeudellisesti epävarmana sitä, onko neuvoston ehdottama liittyminen Istanbulin yleissopimukseen perussopimusten mukaista, erityisesti siltä osin kuin on kyse asianmukaisen oikeusperustan valinnasta päätöksille, jotka koskevat yleissopimuksen allekirjoittamista ja sopimuksen tekemistä Euroopan unionin osalta, sekä yleissopimuksen allekirjoittamisen ja tekemisen mahdollisesta jakamisesta kahteen päätökseen kyseisen oikeusperustan valinnan seurauksena;

2. katsoo, että ottaen huomioon edellä esitetyt kysymykset oikeusperustan valinnasta ja asian jakamisesta kahteen päätökseen vallitsee myös oikeudellinen epävarmuus siitä, onko neuvoston päätöksenteossa noudatettu ja perussopimusten mukaisen asiaankuuluvan päätöksentekomenettelyn lisäksi tai vaihtoehtoisesti sen kanssa sovellettu ”yhteisen sopimuksen” käytäntö perussopimusten mukainen, ja tässä yhteydessä myös siitä, miten vilpittömän yhteistyön periaatteen soveltamisen osalta toimitaan Istanbulin yleissopimuksen tekemistä koskevan unionin tavoitteen valossa;

3. päättää pyytää Euroopan unionin tuomioistuimelta lausunnon siitä, onko ehdotettu liittyminen Istanbulin yleissopimukseen sopusoinnussa perussopimusten kanssa, sekä liittymiseen sovellettavasta menettelystä;

4. kehottaa puhemiestä ryhtymään tarvittaviin toimiin lausunnon hankkimiseksi Euroopan unionin tuomioistuimelta ja välittämään tämän päätöslauselman tiedoksi neuvostolle ja komissiolle.